

In dit nummer

- 1 Maandagavondwandelingen,
een overzicht van de
bijzonderheden
- 3 Weekend in Oostvoorne

*Ingesneden dovenetel
in Halen*

*Veel paarbladig
goudveil in Zutendaal*

De maandagavondwandelingen – een overzicht van de bijzonderheden

Holle wegen in Halen – Zelk (12.04.2010 – 11 deelnemers)

De gemeente Halen adopteerde de gewone eikvaren, een varen die in de holle wegen voorkomt. De LPW'ers konden vaststellen dat de eikvaren het inderdaad goed doet in de Halense holle wegen. Deze tijd van het jaar is het plantenlijstje nog beperkt: voorjaarsbloeiers zoals akkerklimpopereprijs, hoenderbeet en vroegeling fleuren de holle wegen op. Verwilderde houtige gewassen zoals witte paardenkastanje, mahonia en vederesdoorn vulden de struiklaag. De meest opmerkelijke vondst was de ingesneden dovenetel. Deze plant is van slechts een 4-tal plaatsen in Limburg gekend, terwijl ze in West- en Oost-Vlaanderen vrij algemeen is.

Holle wegen in Voeren (19.04.2010 – 16 deelnemers)

Vanuit het centrum van Sint-Martensvoeren volgde de LPW enkele holle wegen naar de heuvels in noordelijke richting. Veel voorjaarsbloeiers zoals: lievevrouwebedstro, zwartblauwe rapunzel, bosroos, de twee sleutelbloemen en de twee bosviooltjes. Op 3 plaatsen werd de mispel aangetroffen. In het bos werden verrast door het christoffelkruid.

Goudveil te Zutendaal (26.04.2010 – 13 deelnemers)

Dat er paarbladig goudveil en de bospaardenstaart in de vallei van de Zutendaalbeek staat is al jaren bekend. Ook nu trof men er zeer veel exemplaren van aan met ook een aantal voorjaarsbloeiers zoals de bosanemoon. De mispel werd een keer aangetroffen. Op een drietal locaties in de vallei groeit de maretak op Canadapopulieren. Op de Hesselberg staan aan de zuidzijde honderden jeneverbessen. Het zijn vooral oudere struiken : jonge zijn niet aanwezig.

De LPW-krant in een
nieuw jasje.

De Kluis, bos en weilanden aan de Weyersstraat te Alken (03.05.2010 – 8 deelnemers)

De bosbodem van het Kluisbos was rijkelijk bedekt met voorjaarsbloeiers en bosplanten. Gevlekte aronskelk, bosanemoon, bosgierstgras, zwartblauwe rapunzel, reuzenpaardestaart, eenbes en groot heksenkruid veegden elke herinnering aan de lange strenge winter weg.

Weilandjes als deze met bijzondere soorten zijn zeldzaam. Het is bijzonder aangenaam om in een dergelijk weiland rond te neuzen, op zoek naar de schatten die het verbergt: brede en gevlekte orchissen, betonie, blauwe knoop, kattendoorn, wilde bertram, karwijselie en knolsteenbreek.

Kasteel van Kortenbos (10.05.2010 – 12 deelnemers)

Bram Van Bogart is een Belgische Nederlander bekend om zijn "dikke" schilderijen, vertelde Martin Merken aan de ingang van het kasteelpark. 't Internet bevestigde dat inderdaad: indrukwekkende schilderijen met een beperkt aantal kleuren, maar zóveel verf dat je je afvraagt hoe het mogelijk is dat die niet van het doek schuift. Het lijkt wel gestolde lava.

Zijn vrouw Lenny was blij met onze komst, want ze was benieuwd of er iets bijzonders in haar tuin groeide. We struinden door de graslanden, langs de vijver, de ruigten en het bos. De bleke kleurtjes van de voorjaarsbloeiers waren voldoende om onze aandacht te trekken: bosanemoon, bosklimopereprijs, groot heksenkruid, aardbeiganzerik, pinksterbloem (ssp. picra) en bleek- en donkersporig bosviooltje.

Graslanden in Zutendaal en Munsterbilzen (17.05.201 – 10 deelnemers)

Veldparelmoervlinder is een Vlaamse met uitsterven bedreigde vlinder, die typisch is voor droge, schrale, kruidenrijke graslanden. Ze komt voor langs de voormalige landingsbanen op het militair domein in Zutendaal. In de buurt van het militair domein wordt een privaat weiland met succes in functie van deze vlinder beheerd. Bijzondere plantensoorten in dit weiland waren: knolsteenbreek, tandjesgras en knolboterbloem.

In een onbewerkte maïsakker vonden we klein bronkruid en veel bloeiende muizenstaart (eerste vindplaats voor de oostelijke Kempen).

Wat verder, in Munsterbilzen, vonden we op een open plek van een weiland ook klein bronkruid en muizenstaart. In de populieren aan de rand van de weilanden groeien maretakken. De oevers van de Munsterbeek waren versierd met bosanemoon en gevlekte dovenetel. Gevlekte dovenetel staat normaal vooral in de Maasvallei, waardoor deze vindplaats een bijzondere vondst is.

Wegbermen te Kerkom (25.05.2010 – 6 deelnemers)

In de holle wegen van Sint-Truiden vind je veel kalkminnende planten. Vlak bij de brouwerij van Kerkom vonden we wilde marjolein. Aardaker was nog niet in bloei.

Met dank aan Daniëlle Clits voor de mooie foto's.

Weekend Oostvoorne 22-24 mei 2010

Verslag Theo Nulens (met dichterlijke aanvullingen van LG)

Op zaterdag 22 mei 2010 stond ik om 7u45 op de carpoolparking van Houthalen-Helchteren. Niemand bekends te zien. Om vijf voor acht begon ik mij af te vragen of ik wel op de juiste dag en uur was. Dit kon niet kloppen. Ik belde naar Georges en toen bleek dat de samenkomst in laatste instantie was verplaatst naar de carpoolparking Lummen. Ik had het mailtje niet gelezen. Een grote ramp was het ten slotte niet, want op 5 minuten waren wij in Lummen.

Alle 17 mensen waren er: Georges Peters, Theo Nulens, Jacques Vandenbemden, Bert Berten, Luc Vanoppen en Lisette, Andre Vandesande en Lisette, Piet Coninx en Mia, Felix Baeten en Liliane, Jos Eykens en Greetie, Paul Peeters en Marleen, Lily Gora. We vertrokken naar Oostvoorne, gelegen onder Rotterdam in de provincie Zuid-Holland. Het is één van de soortenrijkste duinengebieden in de Atlantische regio, er was schitterend zomerweer voorspeld, dus de verwachtingen waren hoog gespannen.

De reis verliep heel vlot. Georges reed voorop en iedereen bleef mooi volgen tot op een paar kilometer van de eindbestemming. Toen waren de wagens achter ons allemaal verdwenen. Wij dachten dat we een verkeerde afrit hadden genomen, maar uiteindelijk bleek dat we juist zaten want we waren een kwartier eerder aan het hotel dan de rest.

Het hotel, 't Wapen van Marion, zag er veelbelovend uit en Siem Snijders, onze plaatselijke gids was er al. Hij vertelde ons dat reeds in de 13de eeuw mensen bezig waren met land van de zee te winnen. En dat zijn die Nederlanders ijverig blijven doen.

In de jaren 60 werden in deze jonge kalkrijke duinen 715 inheemse plantensoorten geteld. Sindsdien is het aantal soorten wat gedaald, maar er zijn nog 90 Rode Lijstsoorten te vinden. Onder de zeldzaamheden zijn veel soorten van natte en vochtige duinvalleien, zoals Moerasgamander (*Teucrium scordium*), Groenknolorchis (*Liparis loeselii*), Teer guichelheil (*Anagallis tenella*), Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*), Platte bies (*Blysmus compressus*), Slanke duingentiaan (*Gentianella amarella*) en Weegbreefonteinkruid (*Potamogeton coloratus*).

1ste wandeling : PARNASSIAVLAKTE

Een natte duinpanne met een vegetatie van slechts enkele centimeters hoog. Door de koude meimaand is alles achter in groei. Weinig of geen bloeiende planten, ... maar tussen het kleine grut werden al snel de bijzonderheden gevonden

Streeplijst: (beperkte lijst: "niet alles noteren, zei Bert, alleen de speciale soorten")

Egelboterbloem	Zwenkdravik	Duindoorn	Zilte zegge
Heelblaadjes	Veldhondstong	Akkerhoornbloem	Zwarte zegge
Moeraskartelblad	Ruige klaproos	Lidrus	Groene knolorchis
Watermunt	Zachte ooievaarsbek	Brede orchis	Armbloemige waterbies
Moeraswespenorchis	Vleeskleurige orchis	Parnassia	Zandzegge
Grote ratelaar	Duinreigersbek	Pijptorkruid	Valse voszegge
Tormentil	Veldsla	Ruw vergeet-mij-nietje	Voorjaarszegge
Gewone waterbies	Slanke waterbies	Waternavel	Tweerijige zegge
Witte winterpostelein	Zanddoddegras	Zandmuur	Dwergzegge
Blauwe zegge			

Toch vreemd om vast te stellen: als deze soorten in bloei hadden gestaan, zouden we allen met een verschrikkelijk "WAW"-gevoel, op de knieën en met gekromde rug van de ene soort naar de andere zijn gekropen om alles grondig te bekijken. Nu stonden we een beetje met spijt te kijken naar de honderden kleine moeraswespenorchissen, speurend naar HET innerlijk gevoel van opwinding dat een plantenreis onvergetelijk maakt! We vertelden elkaar troostend dat we gewoon pech hadden: we waren te vroeg ... omdat de natuur te laat was. We vermaanden onszelf, want we stonden immers op dé plek met één van de grootste populaties groenknolorchissen in Nederland. We vonden en keken vol verwondering naar de groenknolorchissen: zo klein en fijn. WAW! Toch mooi!

2de wandeling: VLEGVELDVALLEI

Siem, de gids, vertelde ons dat de vallei in het verleden werd gebruikt als een privévliegveld door een rijke industrieel die in de buurt woonde. Hij liet zich door zijn chauffeur tot daar brengen en dan stapte hij in zijn vliegtuig om naar zijn bedrijf te vliegen.

Het teer guichelheil staat hier plaatselijk massaal: het moet een fenomenaal zicht zijn als dit frêle bloempje bloeit Jammer dat we te vroeg zijn. (Hadden we dat al niet eens gezegd?)

Bert was de streper van dienst.

Streeplijst:

Gewoon biggekruid	Gewone dotterbloem	Duindoorn	Welriekende salomonszegel
Egelantier	Gewone ereprijs	Veldereprijs	Gewone vleugeltjesbloem
Fluitekruid	Gele lis	Teer guichelheil	Grote wederik
Vroege haver	Klein hoefblad	Hondsdrif	Kruipwilg
Veldhondstong	Akkerhoornbloem	Kale jonker	Geel walstro
Grote kattestaart	Dagkoekoeksbloem	Koninginnekruid	Waternavel
Lidsteng	Look-zonder-look	Eenstijlige meidoorn	Wegedoorn
Brede orchis	Vleeskleurige orchis	Glad parelzaad	Witte winterpostelein
Penningkruid	Grote ratelaar	Duinreigersbek	Zandzegge
Gewoon reukgras	Poelruit	Zilverschoon	Waterzuring
Slangekruid	Tormentil	Echte valeriaan	Zwarte zegge
Gewone veldbies	Vroegeling	Vrouwenmantel	Wolfspoot
Armbloemige waterbies			

3de Wandeling : HET GROENE STRAND

Op de rand van het Oostvoornse meer liepen we naar de lagune: we zagen er kluten met 4 pootjes - dat bleken mama-kluten te zijn met hun kleintje onder de vleugels – bergeenden, strandlopertjes, tureluurs en ander gevogelte ...Lopend door de duindoornstruwelen op het Groene strand zien we onder andere volgende soorten:

Reuzenbereklauw	Duindoorn	Heggenrank	Voederwikke
Veldhondstong	Kandelaartje	Wilde kardinaalsmuts	Tweerijige zegge
Melkkruid	Groot moerasscherm	Grote ratelaar	Tamarisk
Gewoon reukgras	Zilte waterranonkel	Wegedoorn	Witte winterpostelein
Zeegroene zegge	Zwarte zegge	Zuurbes	

's Avonds werden we in hotel verwend met een heerlijk diner: spinaziesoep, een vleesspies met groenten en diverse aardappelbereidingen én ijs als nagerecht.

Met een kleine groep maakten we nog een wandeling in het "Mildenburgpark" achter het hotel. Een park met prachtige beuken en eiken. De welriekende salomonszegel leken met opzet voor ons in het zand gezet: zo schattig. Op een bepaalde plek vonden we een bijzondere verzameling planten: blauwe anemonen, zomerklokjes, bijzondere narcissen hier had de mens duidelijk het één en ander aangevoerd.

Zondag 23 mei 2010

Na een uitgebreid ontbijt met alles op en aan vertrokken wij met de wagen naar Rockanje. Richard en Hugo waren al om half negen aan het hotel om ons te vervoegen.

1ste wandeling : DE TENELLAPLAS EN GAMANDERVALLEI

Van de Tenellaplas wandelden we eerst naar de zee. Siem liet ons het "socialisten-kruid" zien: roze winterpostelein werd ooit door een aantal socialisten in de tuin gepland, omdat de roze bloempjes naar het vurige rood van de socialisten refereerde (?). Andere socialisten vonden het een leuk idee en volgden dat voorbeeld. Uiteindelijk werd het roze winterpostelein in de tuin een synoniem voor de woonplaats van een socialist.

Op de weg terug speurden we het gamandervalleitje af. Deze vallei is genoemd naar de moerasgamander die hier groeit., de enige plek in Nederland volgens de boekjes.

Streeplijst

Bosaardbei	Moerasgamander
Reuzenbereklaauw	Gewoon robertskruid
Scherpe boterbloem	Gewone dotterbloem
Gele dovenetel	Gewone salomonszegel
Witte dovenetel	Duindoorn
Gewone engelwortel	Padderus
Gewone ereprijs	Gele lis
Gele plomp	Stengelloze sleutelbloem
Heelblaadjes	Gewone hoornbloem

Moeraskartelblad	Stinkende gouwe	Klimop	Knolsteenbreek
Dagkoekoeksbloem	Sneeuwkllokje	Koninginnekruid	Amerikaans krenteboompje
Daslook	Tormentil	Look-zonder-look	Margriet
Watermunt	Echte valeriaan	Muurpeper	Geel nagelkruid
Wilde narcis	Vogelkers	Zachte ooievaarsbek	Bosorchis
Brede orchis	Kleine valeriaan	Vleeskleurige orchis	Overblijvende ossetong
Eenbloemig parelgras	Moerasvaren	Ruw parelzaad	Gewone raket
Gewoon reukgras	Poelruit	Middelste waterranonkel	Grote wederik
Roze winterpostelein	Witte winterpostelein	Zeepekruid	Blauwe zegge
Tweerijige zegge	Zandzegge	Pilzegge	Kruipend zenegroen
Zilverschoon	Veldzuring	Japans hoefblad	Wilde akelei
Bergganzerik	Lenteklokje	Voorjaarszonnebloem	Dodemansvingers
Wilde tijm	Zuurbes	Steenanjer	

Mossen

Gerimpeld boogsterrenmos Duinsterretje

2de wandeling : DE TUIN VAN HET BEZOEKERSCENTRUM

Landschapsarchitect Kees Sipkens groef in 1949 een diepte, die door Duitse tanks was veroorzaakt, verder uit tot wat nu de Tenellaplas is. Met de uitgegraven grond werd de noordoostelijke oever opgehoogd, zodat er een geleidelijke overgang gecreëerd werd vanaf het water tot op de talud. OP deze overgang groeien verschillende bijzondere soorten. We vonden hier:

Streeplijst:

Reuzenbereklaauw	Bosbingelkruid	Knolboterbloem	Verspreidbladig goudveil
Stekelbrem	Hemelsleutel	Trilgras	Koninginnekruid
Kalmoes	Dagkoekoeksbloem	Moerasspirea	Grote muur
Knollathyrus	Maretak	Pijpestrootje	Veldsalie
Brede orchis	Grote keverorchis	Harlekijntje	Steenbreekvaren
Gewone salomonszegel	Gulden sleutelbloem	Gele waterkers	Cipreswolfsmelk
Kleine veenbes	Vetblad	Poppetjesorchis	Kruisdistel
Veenreukgras	Waterzuring	Wilde akelei	Knobbies
Soldaatje	Echte koekoeksbloem	Dodemansvingers	Gewone vogelmelk
Prachtschubwortel	Stinkend nieskruid	Gewone vleugeltjesbloem	
Aapjesorchis	Zwartblauwe rapunzel		

Een prachtige tuin, misschien hadden wij wat meer tijd moeten nemen voor die tuin.

Maar de honger knaagde en er werd een gezamenlijke aanval ingezet op ons lunchpakket. Intussen had Georges ons verlaten. Hij moest vervroegd terug naar huis voor een communiefeest. Hij werd vervangen door Gert Arys, die 's morgens vroeg in Gent was vertrokken om 's middags bij ons te zijn. Hij heeft fiets, trein, metro en bus moeten nemen om ter bestemming te komen. Maar hij was er met heel zijn fotoapparatuur.

3de wandeling : HET BREDE WATER + SCHAPENWEI

Onze gids Siem liet zich assisteren door een tweede gids, Wim. Het werd een kilometerlange wandeling door duinstruwelen die de allure hadden van een echt bos. De kruinen van de oude boomhoge meidoornstruiken vormden een bijzonder bladerdak boven ons hoofd. Het leek soms of we in één of ander tropisch land waren. Aan het Brede water, een fameus duinmeer, hadden we een mooi uitzicht op de aalscholverkolonie. De gele bloemen van de moerasandijvie pasten wonderlijk mooi bij het blauwgroene wateroppervlak. Van daaruit liepen we richting schapenwei, een primaire duinvallei, en de zanderij, een zandontginning. De blakende zon liet de temperatuur hoog oplopen. Ik verdenk er sommigen van dat ze spijt hadden dat ze er aan begonnen waren.

Streeplijst :

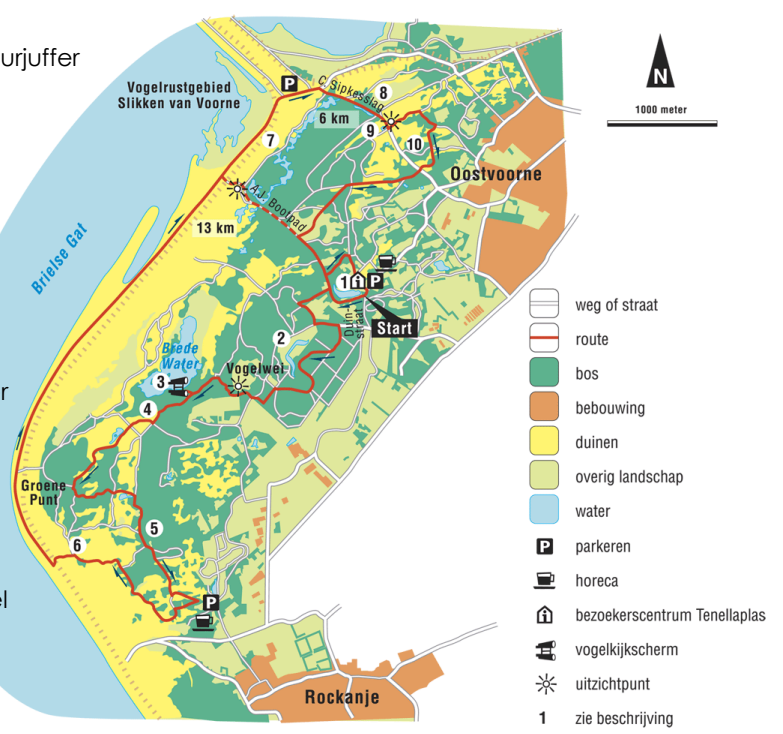
Tuinasperge	Egelantier	Kromhals	Gewone vleugeltjesbloem
Grote ratelaar	Duinroos	Poelruit	Veelkleurig vergeet-mij-nietje
Brede eikvaren	Zeegroene rus	Ruige zegge	Moerasandijvie
Geel walstro	Glad walstro	Grote waterweegbree	
Zeepkruid	Moeraszegge	Gele ribes	

Verder zagen wij nog :

Wilgehoutrups	Platbuik(libel)

Azuurjuffer

De grote wandeling had ons serieus afgemat en honger doen krijgen. Dus maar gauw naar het hotel gereden. Het diner was weer uitstekend. Alleen de bediening ging met horten en stoten. Sommigen wilden een gerecht ruilen, het noteren van de dranken verliep vol misverstanden en tot overmaat van ramp viel de computer nog uit. Dat alles zorgde voor een niet welgekome vertraging. Paprikasoep, zalm met groenten en aardappelvariatie en ijs. Lekker was het genoeg, maar het duurde wat lang. De vertraging bij het diner zorgde er voor dat maar 5 mensen nog de fut hadden om naar Brielle te gaan. En toch was het de moeite. Paul Peeters had (stadsgids zijnde) het eigenlijk heel goed voorbereid en daarmee werd het nog een heel interessante avondwandeling in dat stadje dat we kennen uit het liedje : Jan Klaassen was trompetter van de prins. Hij marsjeerde van Den Helder tot Den Briel.....

Maandag 24 mei 2010.

Na het uitgebreid ontbijt vertrokken we naar het Quackjeswater, een duinmeer, bekend om zijn kolonie lepelaars. Erni, een vriendelijke dame, was de gids voor vandaag. Ze vestigde onze aandacht op het zeldzame elzenbroekbos dat hier voorkomt.

Streeplijst

Italiaanse aronskelk	Kruisdistel	Moesdistel	Waterzuring
Groot heksenkruid	Lidrus	Duinreigersbek	Witte winterpostelein
Padderus	Gewone veldsla	teer guichelheil	

Vogels

Kleine zilverreiger	Lepelaar	Aalscholver	Bergeend
Nijlgans	Geoorde fuut	Slobeend	Zwartkop
Meerkoet	Dodaars		

Tijdens de lunch kwam Siem nog een goeiedag zeggen.

En dan werd de reis naar huis aangevat. Wij reden via Zeeland en Felix bracht ons nog tot aan een wei waar duizenden "Harlekijntjes" stonden. We mochten er niet in maar het was zelfs van op afstand indrukwekkend. Samengevat kunnen wij zeggen dat het een geslaagd weekend was. Een prachtig natuurgebied met toch heel wat soorten die we niet gewoon zijn, een prima hotel, toffe gidsen en een zeer goede sfeer onder mekaar. We hadden het weer ook nog mee zodat alles eigenlijk oké was.

Met dank aan Felix Baeten voor de foto's.

